

Творці слов'янської писемності

24.05 - День слов'янської писемності та культури

24 травня - день пам'яті святих рівноапостольних Кирила і Мефодія - просвітителів і проповідників християнства, творців слов'янської писемності, що дали слов'янському світу абетку (863 р.) і заклали фундамент слов'янської літератури.

День слов'янської писемності і культури, що відзначається в цей день, - це свято просвіти, свято рідного слова, рідної книги, рідної літератури, рідної культури.

Пропонуємо Вашій увазі виставку книг ХІХ-ХХІ століття, присвячену життю та діяльності слов'янських апостолів Кирила і Мефодія.

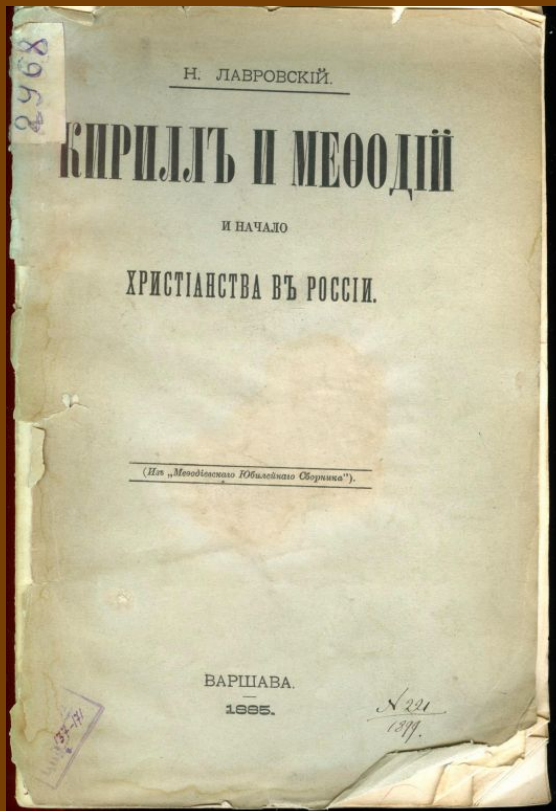

Слов'янська писемність виникла тоді, коли почали створювати свої держави: Київська Русь, Велика Моравія, Польща, Болгарія, Сербія і Хорватія, які в XI ст. досягли розквіту. Сусідство з новими народами, незвичний життєвий уклад і інший світогляд, що прийшов на зміну давньому язичництву, вимагали розвитку нових форм духовної культури, перш за все - книжкової, яка частково заміщала або доповнювала одвічно слов'янську усну традицію. Потрібна була своя писемність, оригінальний слов'янський книжкова мова і книжкова освіта.

Творцями слов'янської писемності були освічені брати Кирило та Мефодій, яких називали ще Солунськими братами. Вони були уродженці грецького міста Солоніки. На прохання моравського князя Ростислава і за дорученням візантійського імператора Михаїла III вони у 863 р. привезли до Великої Моравії перші книги слов'янською мовою, призначені для богослужіння і освіти слов'ян. Кирило сам був автором богословських творів, а Мефодій повністю переклав Біблію.

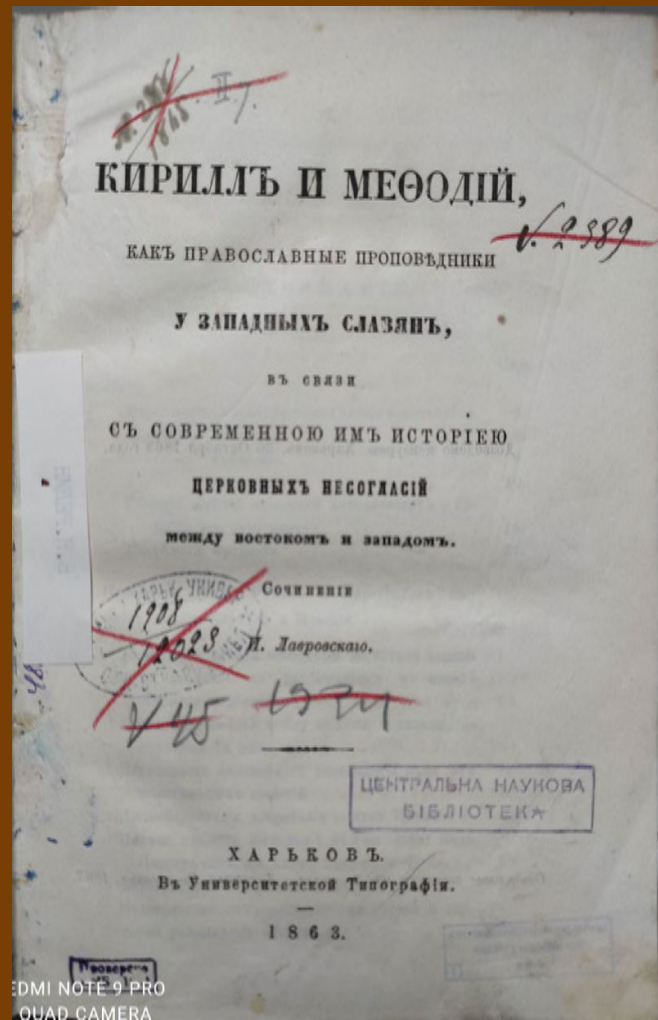
Лавровский Н. Кирилл и Мефодий и начало христианства в России /
Н. Лавровский. – Варшава : Типография К. Ковалевского, 1885. – 20 с.
– (Из «Мефодиевского Юбилейного Сборника»)

<http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/4295>

Лавровский, П. Кирилл и Мефодий, как православные проповедники у западных славян, в связи с современною им историей церковных несогласий между Востоком и Западом. - Харьков : В Унив. тип., 1863.

Петро Олексійович Лавровський (1827-1886) - славіст, професор Харківського університету. У книзі висвітлюється практично не відоме у науці питання - про відносини, в яких знаходилися слов'янські першовчителі при поділі церкви на Східну і Західну.

1846 г. № 5

КИРИЛЛЪ И МЕФОДИЙ,

1846

СЛАВЯНОКУ ПРОСВѢТИТЕЛИ,

1934

СОЧИНЕНІЕ

ДѢЙСТВИТЕЛЬНОГО ЧЛЕНА ИМПЕРАТОРСКАГО ОБЩЕСТВА ИСТОРИИ И ДРЕВНОСТЕЙ РОССІЙСКИХЪ ПРИ МОСКОВСКОМЪ УНИВЕРСИТЕТѢ,

взлареша,

БИБЛИОТЕКА № 284
230061

Емечона Луочацо.

МОСКВА.

Въ Университетской Типографіи.

1846.

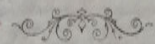
Университетская Библиотека 1846

Филарет (Гумилевский Д. Г.). Кирилл и Мефодий, славянские просветители, сочинение. - М., 1846.

СВ. КИРИЛЛЪ И МЕФОДИЙ,

ВѢРОУЧИТЕЛИ

СЛАВЯНЪ.

1885

МОСКВА.

Изданіе Книгопродавца И. Д. Сытина и К°.

1885.

Университетская Библиотека 1885

Св. Кирилл и Мефодий, вероучители славян. — Москва : Издание Книгопродавца И.Д. Сытина и К, 1885 <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/820>

Ф. В. Фортунатов

№ 386 316

Ф. В. Фортунатовъ.

1899 42
4347
Ф. 80 п. 2

О ПРОИСХОЖДЕНИИ ГЛАГОЛИЦЫ.

37 678

С.-ПЕТЕРБУРГЪ.
ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.
Вас. Остр., 9 линия, № 12.
1913.

REDMI NOTE 9 PRO
AI QUAD CAMERA

1887
392

Д. О. ВДЛЕВЪ.

376 4
81

ИСТОРИЯ АЛФАВИТА

и

НОВОЕ МНѢНІЕ

О ПРОИСХОЖДЕНИИ ГЛАГОЛИЦЫ.

КАЗАНЬ.
Типография Императорскаго Университета.
1885.

К
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БИБЛЮТЕКА ХДУ
269230

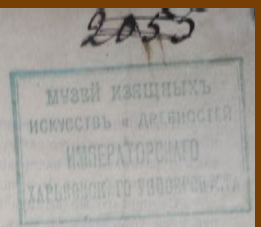
Программа
1887

MI NOTE 9 PRO
JAP. CAMERA

1897 055

ЦНБ ХНУИМ, В. Н. Каразин
2011 р.

392.

Кіевскіе глаголическіе листки.

I. Палеографическія наблюденія.

Прив.-доц. Н. К. Грунекаго.

Небольшой древне-церковно-славянской памятникъ, такъ называемые Кіевскіе листки, является однимъ изъ любопытнѣйшихъ памятниковъ славянской старины. Значеніе, которое придаютъ слависты изученію этого памятника, обуславливается особыми характерными чертами языка, выделяющими К. Л. изъ средъ другихъ древнѣйшихъ и-слав. памятниковъ, тѣмъ матеріаломъ, который могутъ дать К. Л. для славянской палеографіи и отчасти славянской исторіи (исторіи славянской литургіи).

К. Л. долго уже останавливаютъ на себя вниманіе специалистовъ, но ни одинъ изъ нихъ еще не рассматривалъ памятника всесторонне. Исследовались лишь извѣстные вопросы, и для рѣшенія ихъ принимались иногда не всѣ данныя, которыя можно бы извлечь изъ памятника.

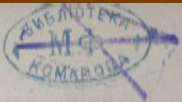
Въ настоящей своей небольшой статьѣ и останавливаюсь на 2-хъ вопросахъ, не затронутыхъ моими предшественниками въ этомъ случаѣ — именно на вопросѣ о почеркахъ рукописи и вопросѣ о надстрочныхъ значкахъ.

Какъ замѣтилъ уже Ягичъ (Марини, Ев., 415), характеръ глаголицы въ К. Л. болѣе угловатый сравнительно съ такими памятниками, какъ Маринское Ев., Ассеман. Зограф. Ев. Кіев. листки въ этомъ случаѣ близки къ Прагск. Отр., Glagolita Cloz., Охрид. Отр. еван. чт. и добав. листк. къ Зограф. Ев. И по мнѣнію того же ак. Ягича, такой типъ письма древнѣйшій: изъ него могла получить начало и иногда круглая глаголица и угловатая. Съ этимъ заключеніемъ свободно можно согласиться, хотя его можно ограничить: болѣе угловатый характеръ письма К. Л. могъ возникнуть отъ большаго размѣра буквъ, обусловленнаго широкою разшироков. Гдѣ это разстояніе меньше или вообще гдѣ буквы въ К. Л. меньше, тамъ онѣ нѣсколько круглее, хотя, впрочемъ, привычка писать къ болѣе угловатому почерку и здѣсь наблюдается.

ПРОГРАММА
1887

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БИБЛЮТЕКА ХДУ
124055

REDMI NOTE 9 PRO
AI QUAD CAMERA

0

о времени происхождения

СЛАВЯНСКИХЪ ПИСЬМЕНЪ.

СОЧИНЕНІЕ

О. Бодянского.

ПРОВЕРЕНО
111В 1943 г.

Куб. 6580.

ЦЕНТРАЛЬНАЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ БИБЛИОТЕКА ИМ. С. П. ПОЛОВАЯ
Лек. № 321634

МОСКВА

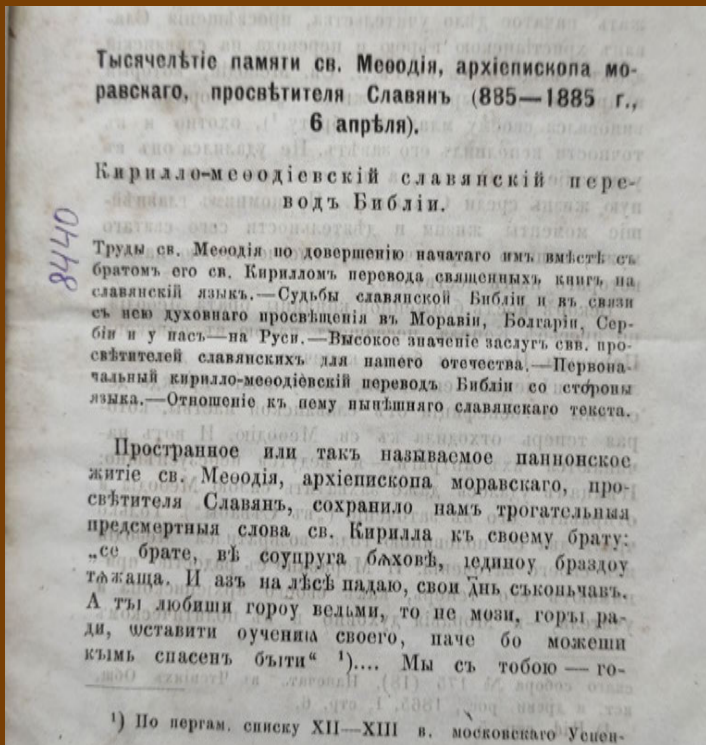
Въ Университетской Типографіи.

1855.

MI NOTE 9 PRO
UAD CAMERA

Бодянский, Осип Максимович - відомий філолог-славіст, історик, професор Московського університету. Книга "О времени происхождения славянских письмен" (1855) присвячена питанню створення слов'янської писемності та просвітителам Кирилу і Мефодію. У книзі автор подає огляд джерел, що описують факти життя цих просвітителів, пов'язані зі створенням слов'янського письма.

8440

Тысячелѣтіе памяти св. Меодія, архієпископа моравскаго, просвѣтителя Славянъ (885—1885 г., 6 апрѣля).

Кирилло-меодіевскій славянскій переводъ Библии.

Труды св. Меодія по довершенію начатаго имъ вместе съ братомъ его св. Кирилломъ перевода священныхъ книгъ на славянскій языкъ. — Судьбы славянской Библии и въ связи съ нею духовнаго просвѣщенія въ Моравіи, Болгаріи, Сербіи и у насъ — на Руси. — Высокое значеніе заслугъ свв. просвѣтителей славянскихъ для нашего отечества. — Первоначальный кирилло-меодіевскій переводъ Библии со стороны языка. — Отношеніе къ нему позднѣшняго славянскаго текста.

Пространное или такъ называемое паннонское житіе св. Меодія, архієпископа моравскаго, просвѣтителя Славянъ, сохранило намъ трогательныя предсмертныя слова св. Кирилла къ своему брату: „се брате, въ соупруга бѣховѣ, іединюу браздоу тажаща. И азъ на глѣсѣ падаю, свои днь съкончавъ. А ты любяши гороу ведъми, то не мози, горы ради, оставити оученія своего, паче бо можеши кымъ спасенъ быти“¹⁾... Мы съ тобою — го-

¹⁾ По пергам. списку XII—XIII в. московскаго Успен-

5832 VIII 2/25

34 ПЕРЕВІРНО 1987 р.

В. И. Ламанскій.

891.71(09)

Л-21

СЛАВЯНСКОЕ ЖИТИЕ СВ. КИРИЛЛА

259

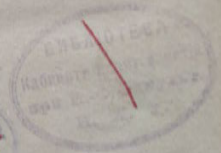
КАКЪ РЕЛИГИОЗНО-ЭПИЧЕСКОЕ ПРОИЗВЕДЕНІЕ

и

КАКЪ ИСТОРИЧЕСКІЙ ИСТОЧНИКЪ

КРИТИЧЕСКІИ ЗАМѢТКИ

232094

ПЕТРОГРАДЪ

СЕНАТОСКАЯ ТИПОГРАФІА 1915.

ОБЩЕСЛАВЯНСКАЯ АЗБУКА

СЪ ПРИЛОЖЕНІЕМЪ

ОБРАЗЦОВЪ СЛАВЯНСКИХЪ НАРѢЧІЙ

СОСТАВИЛЪ

А. ГИЛЬФЕРДИНГЪ

ИЗДАНО

СЛАВЯНСКИМЪ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫМЪ КОМИТЕТОМЪ

НА СЧЕТЪ СУММЫ ПОЖЕРТВОВАННОЙ И. А. ПОСХОЖИМЪ

ПРИЛЖЕНІЕ ПУКОВОГО БИБЛИОТЕКА

ПРОВЕРНО КНИ 1968

ПРОВЕРНО КНИ 1968

САНКТПЕТЕРБУРГЪ

ТИПОГРАФИЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМИИ НАУКЪ. (Вал. Стр., 9 лев., № 12)

1871

441 7 88

86668

Къ вопросу

ДРЕВНОСТИ и ВЗАИМНЫХЪ ОТНОШЕНІЯХЪ

КИРИЛЛИЦЫ и ГЛАГОЛИЦЫ.

(Кирилловская надпись Самуила 993 г.)

Т. Флоринскаго.

Изданъ. Типография Т. Г. Медведова. 1900.

СВЯТЫЕ

1787

КИРИЛЛЪ И МЕФОДІИ

ПЕРВОУЧИТЕЛИ СЛАВЯНСКІЕ.

222482

*Глубокоуважаемому Василию Ивановичу
Добротвѣрскому въ знакъ уваженія
и сердечнаго пожеланія
отъ автора.*

Сочиненіе
Ив. Малышевскаго.

К І Е В Ъ.

Типографія Г. Т. Корчакъ-Новицкаго, Михайловская улица, соб. домъ.
1886.

Центральна бібліотека
БІБЛІОТЕКА при ХДУ
Київ, 1910

БІБЛІОТЕКА
1910

Твір Малишевського Івана Гнатовича (1827-1897) - історика церкви. Книга написана на основі житія св. Кирила і Мефодія з використанням величезної кількості документів тієї епохи. Автор описує повне драматизму життя святих братів, розкриває взаємини Візантійської і Римської церкви напередодні їх розриву, знайомить читача з історією східно-слов'янських народів в IX-X ст.

У бібліотеці книга зберігається з автографом автора, який присвячено Добротвірському Василю Івановичу (1822-1894), протоієрею, заслуженому професору Харківського університету.

3/28/
7365

ПАМЯТНИКИ ХРИСТИАНСКОГО ХЕРСОНЕСА.

Выпуск II.

ЖИТИЯ ХЕРСОНСКИХЪ СВЯТЫХЪ
ВЪ ГРЕКО-СЛАВЯНСКОЙ ПИСЬМЕННОСТИ

п. ЛАВРОВЪ.

27 217

МОСКВА.
Типография Г. Лисснера и Д. Собко,
Воздвиженка, Петровские ворота, № 5.
1911.

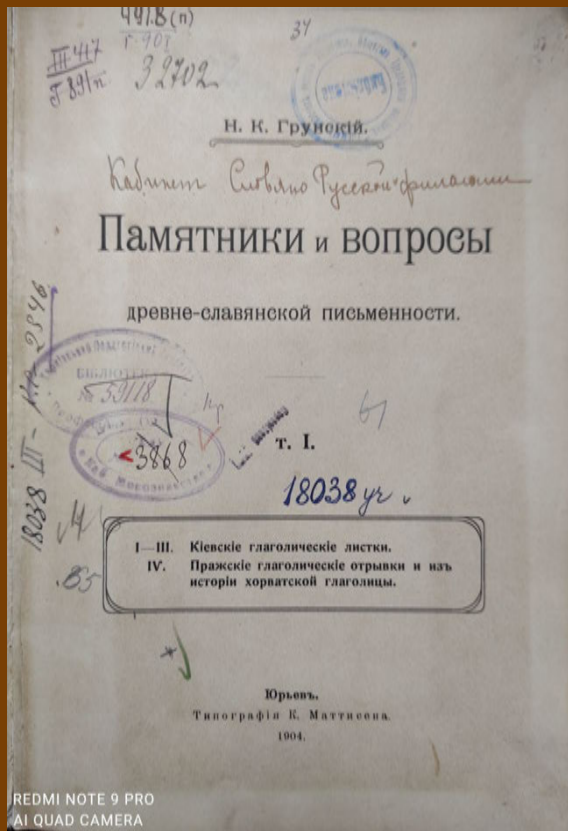
94 10
2
v 48 58
26 61 75 81
76

Айналов Д.В., Лавров П., Шестаков С. П. Памятники христианского Херсонеса. 3 выпуска. М., 1905-1911.

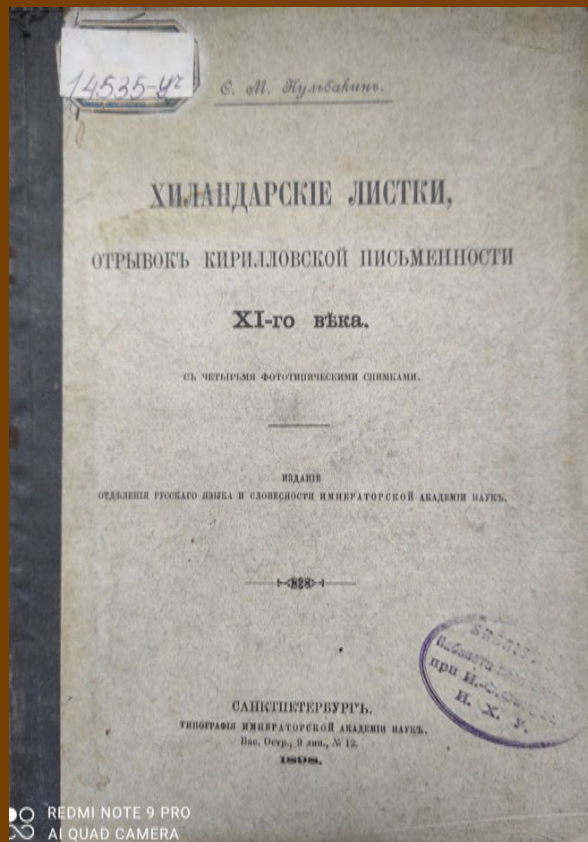
Ювільейне видання, присвячено першому досліднику Херсонеса графу Олексію Сергійовичу Уварову та 50-річчю з часу відкриття першої базилики. Не перевидавалось.

Выпуск 2. Лавров П. Жития Херсонских святых в Греко-славянской письменности. М., типография Г. Лисснера и Д.Собко, 1911. XVI, 185 с.; с иллюстрациями в тексте и 5 иллюстрациями на отдельных листах.

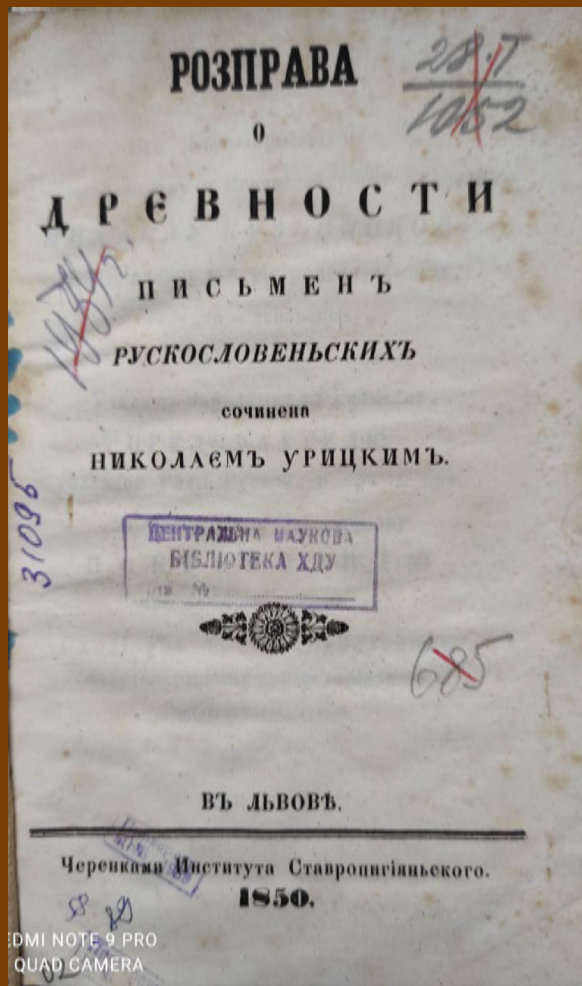
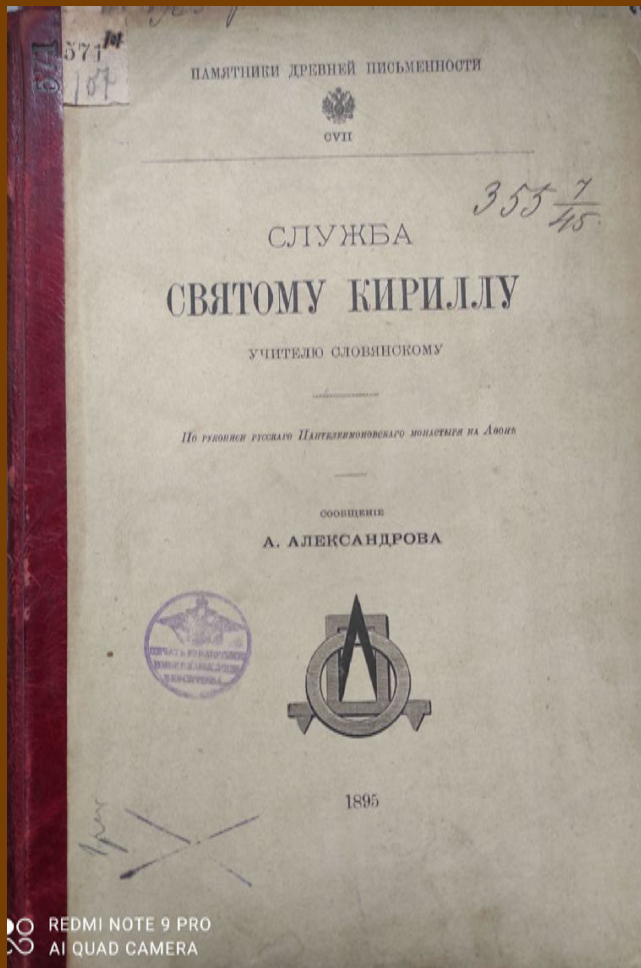
Микола Кузьмич Грунський (1872-1951) - український радянський мовознавець, славіст, педагог, вихованець Харківського університету.

Степан Михайлович Кульбакін (1873-1941) - філолог-славіст, палеограф, професор Харківського університету.

Хиландарські листки - два листки пергаменту з кириличним старослов'янським текстом частини перекладу повчань Кирила Єрусалимського. Па'мятка XI століття болгарського походження.

Урицкий, Н. Розправа о древности письменъ рускословенскихъ. - Львов (1850).

Рідкісне видання про виникнення слов'янської писемності.

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ
СЛАВЯНСКОЙ ФИЛОЛОГИИ.

ИЗДАНИЕ

ОТДЕЛЕНИЯ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ
АКАДЕМИИ НАУКЪ.

ПОДЪ РЕДАКЦІЕЮ

орд. акад. И. В. Ягича.

Выпускъ 4. 1. и 2.

И. А. Лавровъ. Палеографическое обозрѣніе кирилловскаго письма.

ПЕТРОГРАДЪ.

ТИПОГРАФИИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМИИ НАУКЪ.

Выс. Отдѣл. 9 лѣт., № 12.

1914.

Энциклопедия славянской филологии / Отд-ние рус. яз. и словесности Императ. акад. наук ; под ред. И. В. Ягича. - СПб. ; Пг. ; Л., 1908-1929.

Вып. 4, ч. 1: Палеографическое обозрение кирилловского письма / П. А. Лавров; Вып. 4, ч. 2: Кирилловское письмо у румын / Е. Калужняцкий. — Пг., 1915. — IV, 342 с., 22 с.

Ідея створення "Енциклопедії славянської філології" народилася у дев'яності роки ХІХ століття, але її здійснення почали у середині першого десятиліття ХХ століття. Всього у світ вийшло 8 випусків з 12 запланованих.

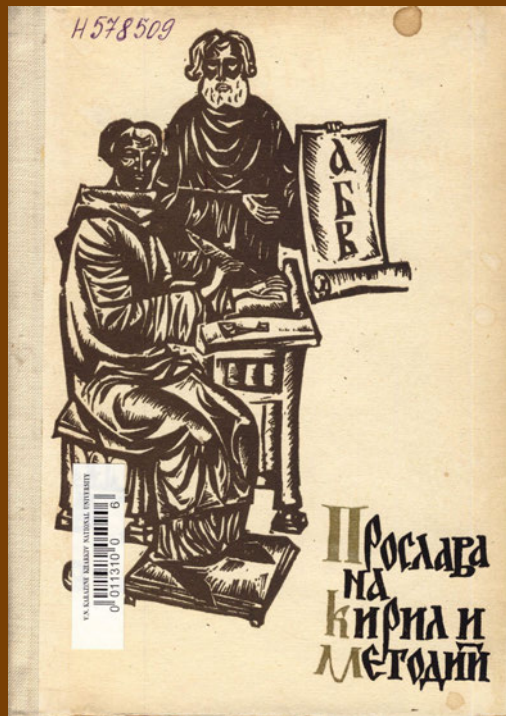
Воскобойников, В. М. Братья Кирилл и Мефодий : истор. повествование / В. М. Воскобойников. — Москва : Молодая гвардия, 1979. — 174 с.

Ця книга про життя видатних братів Кирила та Мефодія, про їх боротьбу за слов'янську писемність, просвітництво слов'янських народів.

Истрин, В. А. Развитие письма / В. А. Истрин. — Москва : АН СССР, 1961. — 396 с.

Мета роботи — постановка та початкове вирішення деяких питань теорії письма: про сутність письма і відношення його до мови і мислення; про термінологію і класифікацію систем письма; про умови і час виникнення письма; про факти, які визначають розвиток письма і найважливіших закономірностей цього розвитку.

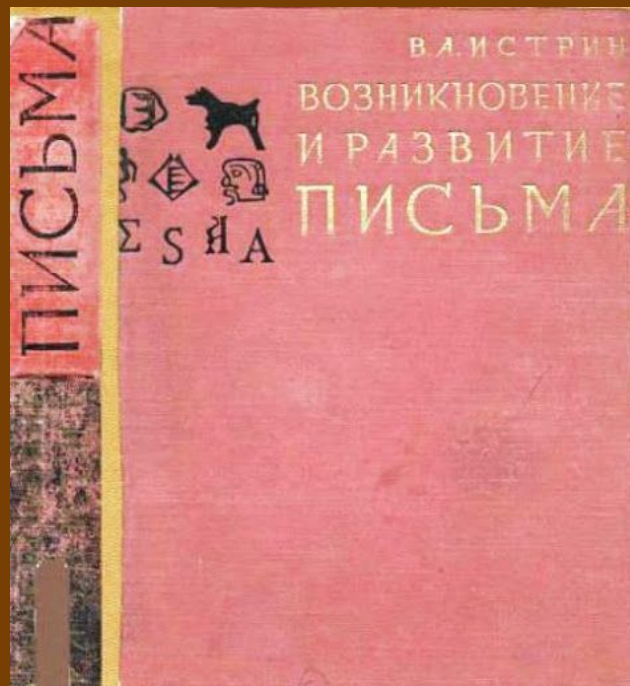
Прослава на Кирил и Методий : На случай 1100-годишнината на славянската писменост / Под ред. Петър Динеков . – София : Български писател, 1963 . – 169 с.

Книга знайомить читача з драматичними подіями історії життя і діяльності творців слов'янської азбуки, великих слов'янських просвітителів братів Костянтина Філософа (Кирила) і Мефодія. У книзі дається порівняльна характеристика та простежується доля двох найдавніших слов'янських абеток - кирилиці і глаголиці, розглядаються питання про докирилівської слов'янської писемності.

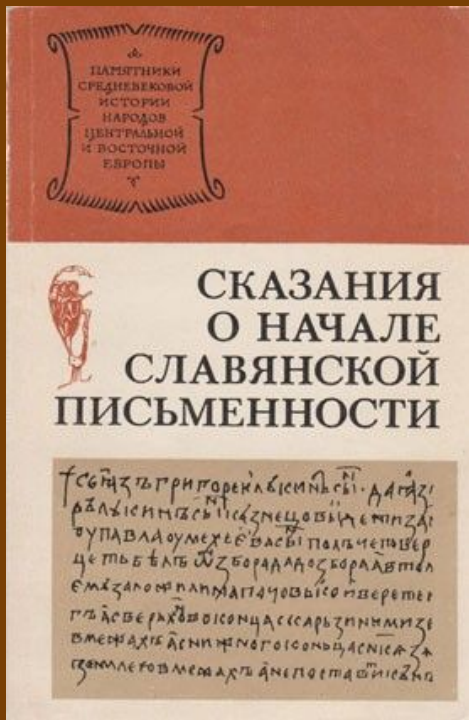
Истрин, В. А. 1100 лет славянской азбуки / В. А. Истрин; отв. ред. Л. П. Жуковская. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Наука, 1988. — 192 с.

Византийский устав	Кириллица	Глаголица	Византийский устав	Кириллица	Глаголица
А	А — аз	Ⲁ		Ц — цы	Ϣ
Б	Б — буки	Ⲃ		Ч — червь	ϣ
В	В — веда	Ⲅ		Ш — ша	ϥ
Г	Г — глаголь	Ⲇ		Щ — ша	Ϧ
Д	Д — добро	Ⲉ		Ъ — ер	Ϩ
Е	Е — есть ^{xxx}	Ⲋ		Ы — еры	ϩ
	Ж — живете	Ⲍ		Ь — ерь	Ϫ
	З — зело ^х	Ⲏ		Ъ — ять ^{xx}	ϫ
З	З — земля ^{xxx}	Ⲑ		Ю — ю	Ϭ
И	И — и ^х	Ⲓ		Я — (и) я ^{xxx}	
Н	Н — иже ^{xxx}	Ⲕ		Я — (и) е ^{xxx}	
К	К — како	Ⲗ		А — юс малый ^{xx}	Ϭ
Л	Л — люди	Ⲙ		Б — юс больш. ^{xx}	ϩ
М	М — мыслете	Ⲑ		В — йотов. ^{xx}	ϩ
Н	Н — наш ^{xxx}	Ⲓ		Г — юс малый ^{xx}	ϩ
О	О — он	Ⲕ		Д — йотов. ^{xx}	ϩ
П	П — покой	Ⲗ		Юс больш. ^{xx}	
Р	Р — рцы	Ⲙ	Ⲛ	З — кси ^х	
С	С — слово	Ⲑ	ϣ	Щ — пси ^х	
Т	Т — твердо	Ⲓ	Ⲙ	Ф — фита ^х	ϫ
	У — ук ^{xxx}	Ⲕ	ϣ	У — ижица ^х	ϫ
Ф	Ф — ферг	Ⲗ			М
Х	Х — х	Ⲙ			дервь
Ш	Ш — омега ^х	Ⲑ			

Истрин, В. А. Возникновение и развитие письма / В. А. Истрин.
— Москва : Наука, 1965. — 599 с.

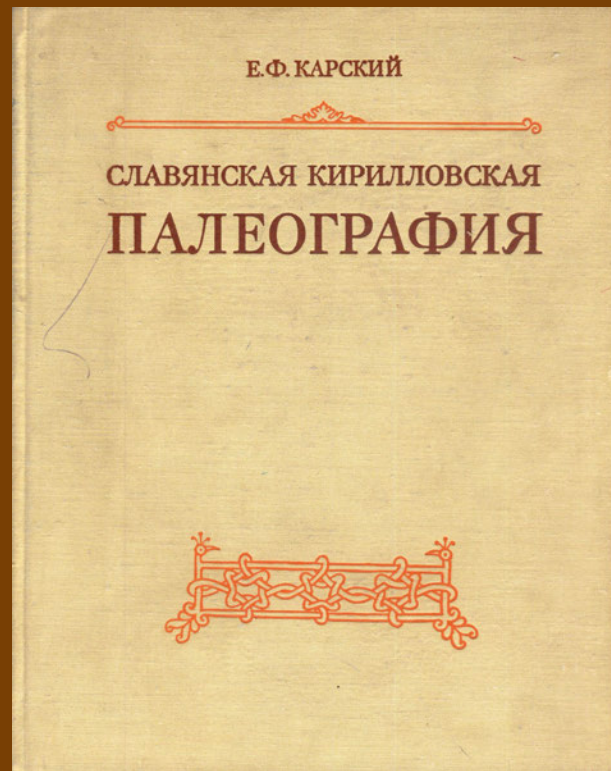
Книга присвячена виникненню письма та історії його розвитку у
різних народів з глибокої давнини і до наших часів.

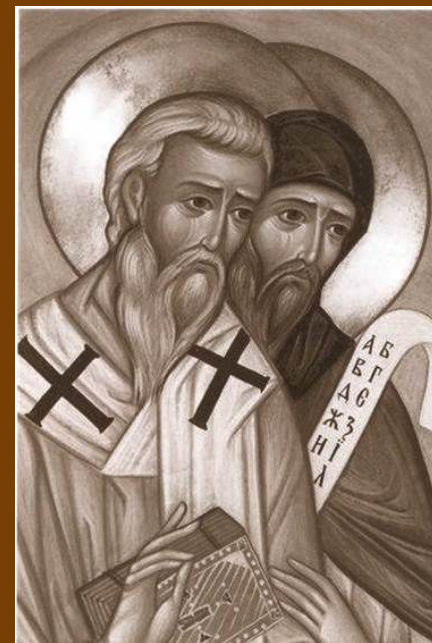
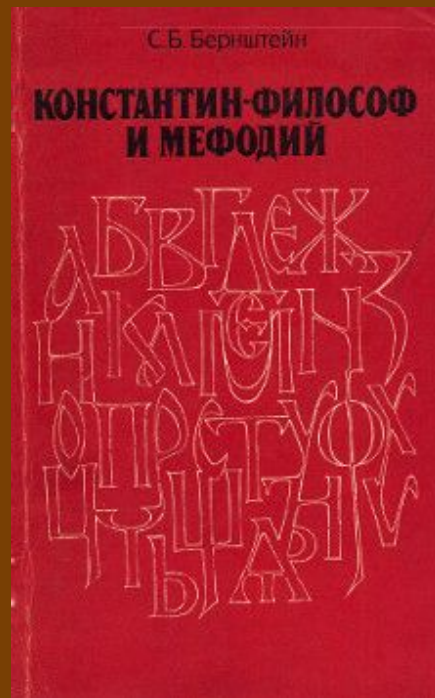
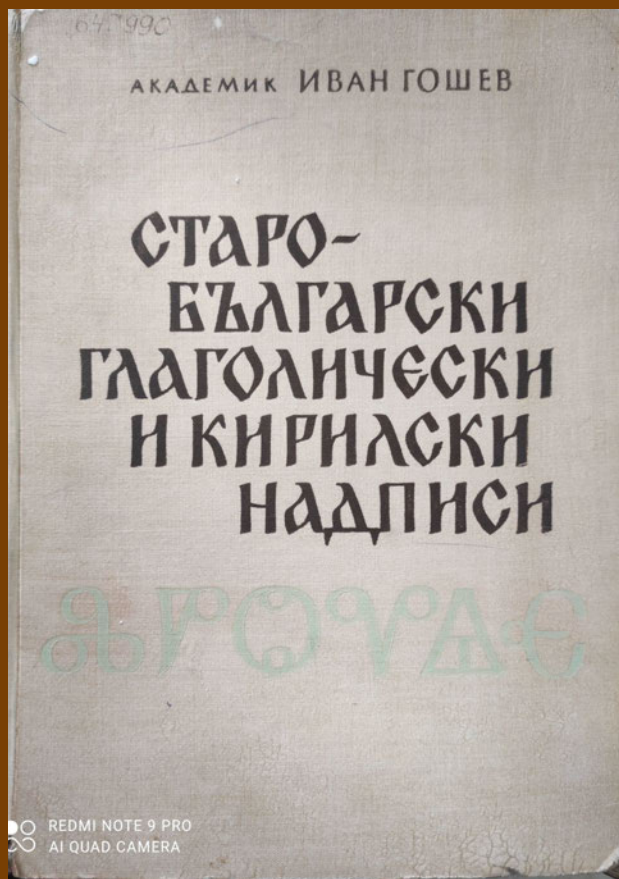
Сказания о начале славянской письменности. — Москва : Наука, 1981. — 198 с.

Це перше коментоване видання російською мовою найцінніших давньослов'янських творів. Воно містить життєписи творців слов'янської писемності Костянтина та Мефодія. Надатся характеристика історичних подій того часу, тлумачення термінів, слів, виразів.

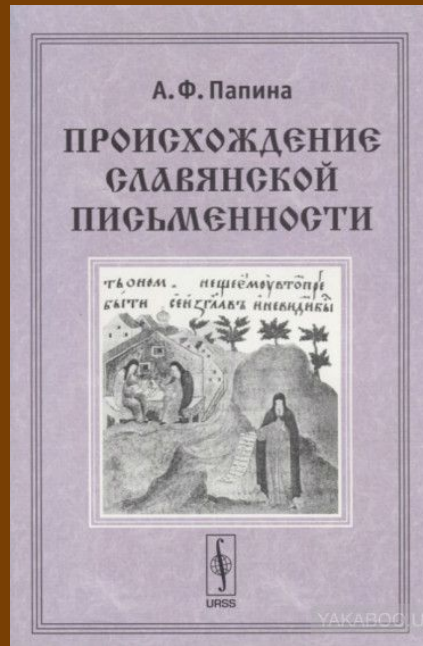
У книзі "Славянская кирилловская палеография" академіка Е.Ф. Карського з вичерпною повнотою розглянуті всі найголовніші питання історії слов'янського Кирилівського письма. Значне місце відведено зразкам листів у хронологічному порядку, а також поміщені знімки уривків з рукописів і стародруків.

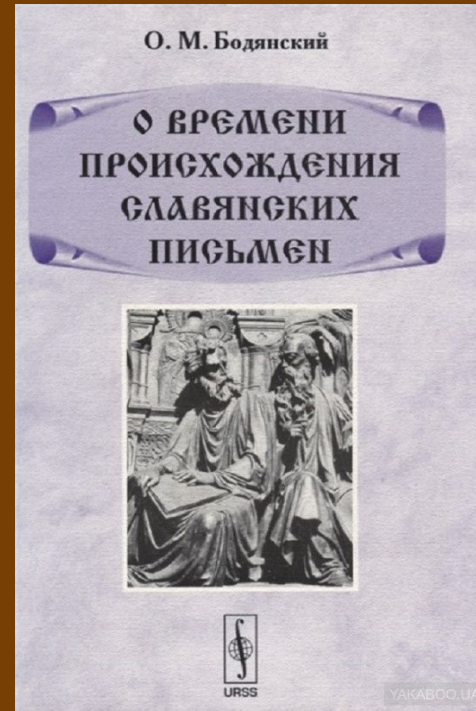
Гошев, Иван. Старобългарски глаголически и кирилски надписи от IX и X в / Иван Гошев . – 1961

У монографії С.Б. Бернштейна висвітлюється комплекс питань з Кирило-Методіївської проблематики, яка займає в історії слов'янської філології одне з центральних місць. У книзі описуються життєві шляхи і діяльність основоположників слов'янської писемності, розповідається про їх безпосередніх учнів, розглядаються стародавні рукописні джерела, а також подається їхній критичний аналіз.

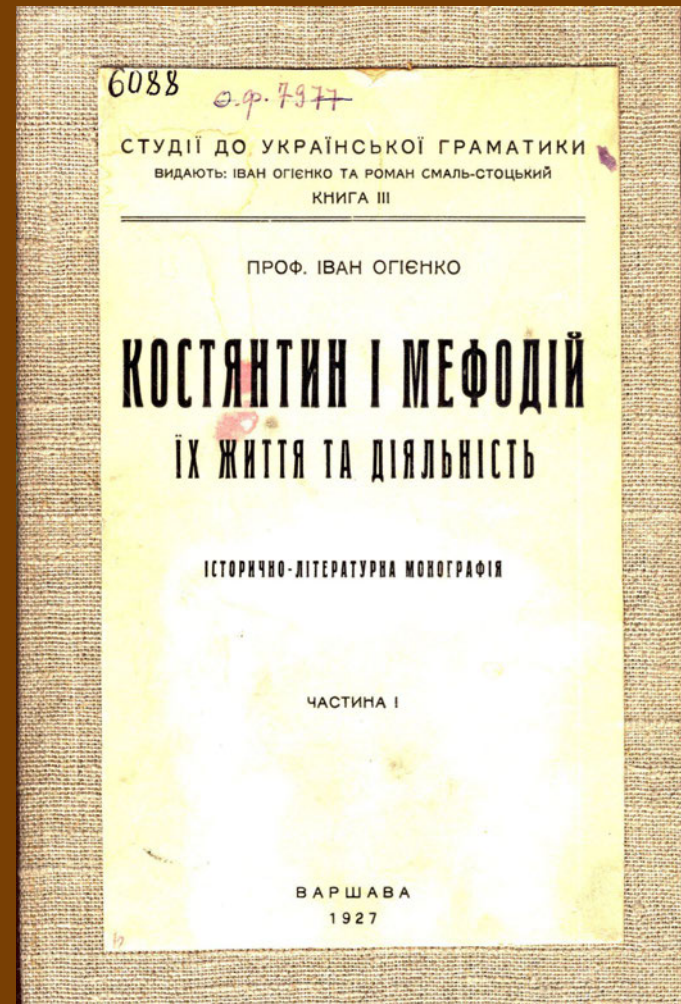
У своїй монографії славіст, філолог та історик О. М. Бодянський наводить огляд джерел, що описують факти життя просвітителів Кирила та Мефодія, які пов'язані зі створенням слов'янського письма. Всі джерела діляться на іноземні та вітчизняні, іноземні діляться на латинські і грецькі, а вітчизняні - на джерела, що належать різним слов'янським народам.

У книзі розповідається про історію та культуру слов'янського світу, про генетичні зв'язки слов'ян з індоєвропейськими народами та їхніми мовами, про гіпотетичну загальну прабатьківщину. Центральною частиною книги є розповідь про створення у 863 р. церковної старослов'янської мови і абетки святыми рівноапостольними братами Кирилом і Мефодієм.

У монографії українського мовознавця, політичного, громадського й церковного діяча Івана Огієнка докладно висвітлено життя й діяльність слов'янських просвітників Кирила (мирське ім'я – Костянтин) і Мефодія. Праця вийшла в рамках фундаментального дванадцятитомного дослідження вченого з історії церковнослов'янської мови. У другій частині монографії подано життєпис Святого Мефодія. У кінці видання вміщено огляд літератури, джерелографію та покажчик до двох частин.

Русанівський, В. М. Походження і розвиток східнослов'янських мов : до 1500-річчя заснування міста Києва / В. М. Русанівський. — Київ : Знання УРСР, 1980. — 61 с.

У книзі розглядаються питання становлення та розвитку слов'янських мов.

Різник, М. Г. Письмо і шрифт : навч. посіб. для студентів худож. ін-тів і унів / М. Г. Різник ; за ред. В. І. Касіяна. — Київ : Вища школа, 1978. — 15 с.

У посібнику описано розвиток письма від первісних (пиктографічних) його форм до сучасних абеткових, розглянуто основні системи неалфавітних форм письма та алфавітні, що виникли на ґрунті давньогрецького письма.

С. Ю. Темчин

Исследования
по кирилло-
мефодиевистике
и палеославистик

Tom 5
Kraków 2010

SERIA POŚWIĘCONA
STAROŻYTNOŚCIOM SŁOWIAŃSKIM

С.Ю. Темчин

**Исследования
по кирилло-мефодиевистике
и палеославистике**

KRAKOWSKO-WILEŃSKIE STUDIA
SLAWISTYCZNE

TOM 5

*В дар Одержу рідних і родних
видачі Бібліотеки Харківської університету
а. Іларіяна с. історичної Головадарської
і митрополітської підвалинами*

*20.11.2014
Харків*

С. Темчин

KRAKÓW 2010

У книзі зібрані статті та рецензії, які були опубліковані у 1998-2009 роках. Для цього видання статті були заново перероблені. Одна стаття, написана десятиліття назад, яка досі не втратила своєї актуальності, публікується вперше без суттєвої переробки.

Книга була подарована ЦНБ автором.

Книги з Кирило-Методіївського центру ЦНБ

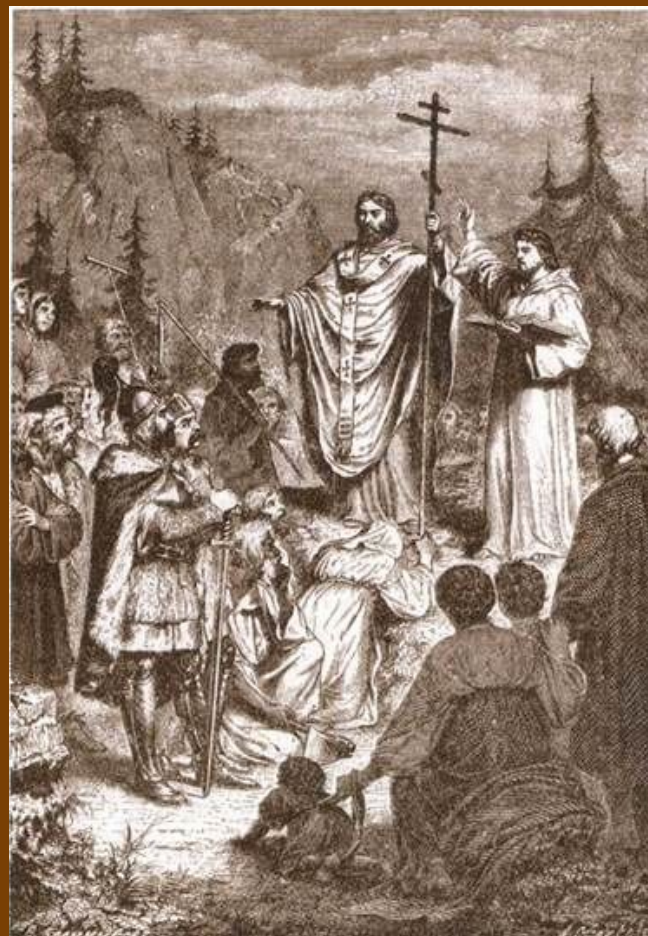
Енциклопедія Кирила і Мефодія - являє собою чотиритомне спеціалізоване видання Інституту літератури Болгарської академії наук.

Енциклопедія вийшла у 1985-2003 рр. і містить інформацію про розвиток старослов'янської болгарської мови і літератури, а також слов'янських мов, що користуються кирилицею. Вона також містить інформацію про ряд областей соціального і культурного життя в середньовічних болгарських землях, а також в сербських, валах-молдавських і великоруських. Розглядаються суміжні питання у галузі історії та археології, архітектури та образотворчого мистецтва, прикладного мистецтва і музики. До сих пір енциклопедія є єдиною з даної тематики.

Димитров, Данко. Първоучителят. Житиепис и образи на Константин-Кирил философ / Данко Димитров . – София : Народна просвета, 1969 . – 216 с.

Святі Кирило і Мефодій проповідують слов'янам християнство.

Двотомне видання "Празникът на Кирил и Методий" - пространства на духа" (2015) є резултатом проекту, що фінансується Фондом досліджень Міністерства освіти і науки Республіки Болгарія. У збірнику розглядаються три контексти святих Кирила та Мефодія - національний, транснаціональний та європейський. У першому томі представлені європейські та транснаціональні прояви Святих братів. Другий присвячений культу та святам двох братів у Болгарії.

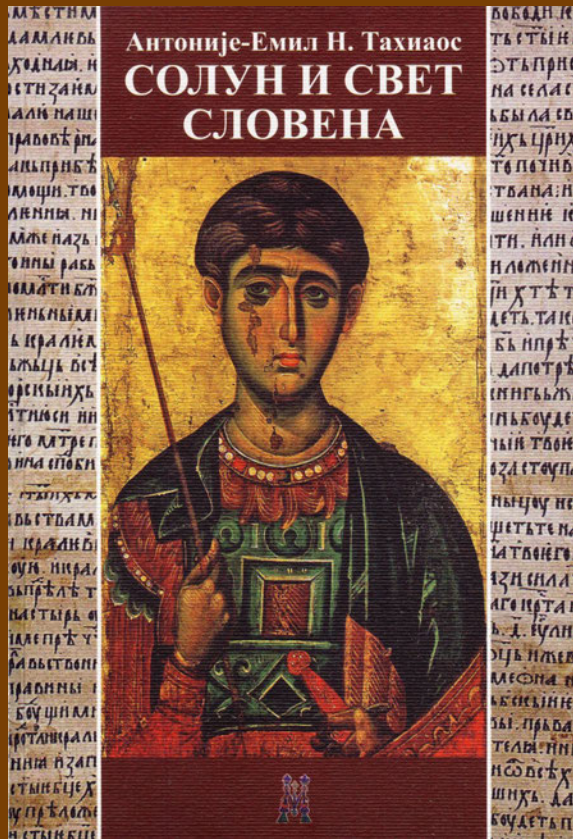

Писемність - це духовна вертикаль, навколо якої пов'язане усе національне культурне існування. Алфавіт є невід'ємною частиною мови перед усіма законами, тому нехтування національним алфавітом також є нехтуванням національною мовою.

Мета книги "Србица - Історія писмености" (2013) - вказати на глибокі давні коріння сербів та росіян, на сербо-російський характер основ європейської цивілізації шляхом вивчення грамотності та грамоти.

Книга академіка Антонія-Еміля Н. Тахіяоса “Солун и свет Словена” (2014). Книга про духовно-культурне випромінювання візантійського міста.

Флоря, Б.Н. Судьбы Кирилло-Мефодиевской традиции после Кирилла и Мефодия / Б.Н. Флоря, А.А. Турилов, С. А. Иванов . – Санкт-Петербург : Алетей, 2004 . – 314 с.

Книга містить переклади найбільш раних пам'яток про виникнення слов'янської писемності в другій половині IX ст.

Важко переоцінити велич подвигу Солунських братів, які дали слов'янам писемність рідною мовою, поклавши початок не тільки церковній, але й світській літературі.

Вони перші організували богослужіння слов'янською мовою, переклали на цю мову всі необхідні у церковному ритуалі службові книги: Апракос, Апостол, Псалтир, Чотириєвангеліє, Требник.

Вони створили першу слов'янську письмову мову, яка в подальшому вплинула на формування літературних мов багатьох слов'янських народів. Цю мову прийнято в науці називати старослов'янською мовою.

КИРИЛЛ И МЕФОДИЙ

«Иди вперед, народ наш милый,
к сиянью будущей зари!
Наукой — этой новой силой —
свою дорогу озари!

Иди и светом просвещенья
свою судьбу ты обнови,
светить — твое предназначенье,
и бог тебя благослови!

Наука — солнце и свобода,
ее неся, иди вперед.
Да не иссякнет дух народа,
в чьих недрах знание живет!

Ты был безвестным и скудельным,
а ныне не мечом должны,
а знаньем в землях сопредельных
народы быть покорены!»

Так пели два солунских брата
тому назад немало лет.
А прошлому, хоть нет возврата,
но и забвенья тоже нет.

И верная их прорицанью
земля Болгарии жила,
свершая в тяжких испытаньях
свои великие дела.

Бывали мрак и просветленье,
бывали радость и беда,
но все ж свое предназначенье
народ наш выполнял всегда!

В веках прошедших были годы,
когда рассеивалась тьма,
и знаясь меж собой народы
посредством нашего письма.

Но годы и такие были,
когда Болгарии сыны
лихие головы клонили,
султанами угнетены.

Хоть мчалось время, и сменяли
века друг друга десять раз,
ваш глас мы слышали из дали
и силы обретали в вас.

Вы, братья, сотворили чудо
во славу дорогой земли.
Вы свет зажгли, вы из-под спуда
народный гений извлекли!

Святые братья, в мире сером
вы правду сеяли и свет.
Нет веры чище вашей веры,
святее вашей веры нет!

О наши славные предтечи,
не вы ль, Мефодий и Кирилл,
отцы, творцы того наречья,
чей звук понятен нам и мил?

И вашим именем по праву
пусть до скончания веков
поет своим звучаньем славу
весь сонм славянских языков!

Стоян Михайловський,
болгарський поет

1892

Святі Кирило і Мефодій.
Болгарська ікона Нового часу

Виставку підготувала *Байрамова Каріна Іванівна*, зав. сектору культурно-просвітницької роботи Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна